

povračevati nji vzete rudninske stvari. Ker ima pa vsaka rastlina svoje posebne rudninske stvari v sebi, bi bil tedaj pepél njeni za-njo najboljši gnoj.

Pa kmet ne sožiga slame, ampak spravi jo na svisli, da ima kaj za klajo ali steljo. Pozobano zernje in poklajena slama se spremenite v kri in meso živalsko. Tobaku samemu je namenjeno spepelenemu biti pred tobakarjevimi ustmi. Pa tudi tega pepéla ne spravljamo! Po hribih požigajo sicer včasih s hosto, po njivah in po lazih; hribovci gnojé tedaj bolj s pepélom, kakor dolinci in poljci.

Zavolj redkega gnojenja s pepélom pa tudi pri besedi gnoj ne misli nobeden na kaj pepélu podobnega, ampak le na tisto čudno stvar, ktera le kmetovavcu samemu ne žali nosá, ki je že nemarna zavolj svojega rojstva, podobe, barve in čudnega duha. Ta stvar ni družega, kakor sami hišni in hlevni izveržki, kakor rastlinske in živalske stvari, ki tako veselo gnjujejo in se pariyo, da diši (smerdi) na vse kraje. Ona nima tedaj take podobe, da bi imeli vzrok soditi, da bomo persti dali rudninskih stvari, če jo potrosimo po njivi: akoravno smo prepričani, da je polna okrepčavnih lastnost za izstradano njivo.

Pa vendar ima gnoj v sebi rudninskih stvari, ktere same tekuejo rastlini. — Ako bi gnoj sožgali in z njegovim pepélom popepélili njivo, bi razun nekaj, kar bom pozneje omenil, ravno toliko zaleгло njivi, kakor ko bi bili vés gnoj potrosili.

Saj se tudi lahko prepričamo, da so spravljani v gnoji vsi rudninski deli, ki so bili vzeti zemlji pri žetvi.

Poželi smo, postavimo, pšenico in jo domú zvozili. Dala nam je slame in zernja. Slama nam služi za steljo koj ali pa še le, ko smo jo poprej za strešnico bili porabili, in pa za rezanco, klajo. Pšenična slama ima veliko kremenine kisline v sebi, ktere pa živalsko truplo ne obderži v sebi, ampak vsa gré kakor neprebavljiva stvar spet iz trupla, in dela s slamo vred gnoj, ki ima tedaj v sebi vso njivi vzeto kremenino kisliuo. Pšenično zernje je sestavljeno iz močica, rastlinskega beljaka in fosfornokislega apna. Perva dva sestavka pšeničnega zernja obderži truplo v sebi, pa apnena sol gré spet iz trupla. Sicer ostane vsakikrat nekaj fosfornokislega apna v truplu, kar iz tega vidimo, da so naše kosti iz fosfornokislega apna sestavljene. Če pa premislimo, da vse to apno naših kostí ne vaga čez 7 do 8 funtov, in da smo teh 7 funtov apna nabirali vse svoje žive dni, nam mora biti očitno, da pri vsaki jedi strašno malo te apnene soli v sebi obderžimo, in sicer tako malo, da nam je pripušeno reči: Vse fosfornokislo apno pšeničnega zernja gré v gnoj in od tod nazaj v perst, kteri je bilo vzeto. (Kon. sl.)

Ozir po svetu.

Mezzofanti nekdanjih in sedanjih časov.

Bog je nektare ljudi s posebnostmi nadaril, ktere ves svet občuduje.

Slavni kardinal Mezzofanti, ki je leta 1855 v Rimu umerl, je znal nad 40 (nekteri pravijo 72) raznih jezikov in narečij govoriti; razumel je vse evropejske in aziatske jezike. To ga je po svetu tako razglasilo, da so iz vseh krajev učeni možje k njemu prihajali in se z njim v domačem jeziku pogovarjali. Tudi v slovanskih pokrajinah se ni majnkalo mož, ki so se prepričali njegove jezikoslovne znanosti. — Čast. gosp. Stěpan Pogledić, opat pri sv. Marku v Zagrebu, so bili leta 1846 pri njem v Rimu. Komej je zvedil, da ga je Horvat obiskal, se je začel v horvatskem jeziku z njim pogovarjati, in narpred je poprašal, v katerem narečju naj govori: v kajkavskem, štokavskem ali čakovskem. Ko je pa vidil, da je njegov gost kajkavec, in da v horvatsko-slovenskem narečju govori, je tudi on prav gladko v ravno tem narečju odgovarjal in za mnogoverstne reči popraševal, kakor da bi bil več let v Zagrebu živel *).

*) Tudi s slavnim Kopitarjem in Knobleherjem se je, ko sta v Rimu, kardinal Mezzofanti v slovenskem jeziku pogovarjal. Vred.

Da je tudi slovenski znal, nam pričujejo sledeče verstice iz življenjopisa slovenca doktorja Jožefa Tosi-a, ki se v Zori Jugoslavenski leta 1852. nahajajo: „Kano djak 5. razreda putovase dr. Tosi u Firencu, posle pako kano bogoslovec biae u Rimu i Napulju. U Rimu biae kod pape Grgura XVI., koj se veoma priatno s njim razgovarase; poznati pako kardinal Mezzofanti — čudo golemo u obziru jezikoslovja — ga prvo pri ustupu slovenski nagovoril!“

Res, čuden dar nebeški je tolika jezikoslovna znanost! — Zgodovinarji pripovedujejo, da že v starodavnih časih so živeli možje, ki so zaslužili, da jih z imenom Mezzofanta nazovemo. Ozrimo se torej v stare čase, in prepričali se bomo, da tudi naši predniki niso imeli slame v glavi v obziru na jezikoznanstvo. — Quintus Ennius je znal tri jezike govoriti: gerški, oscianski in latinski; zatega voljo se je sploh mislilo, da ima tri serca. Se vé, da sedaj skoro vsaki izobraženi človek tri ali še več jezikov govoriti zná in zato vendar ne sloví po vsem svetu, in tudi nihče ne misli, da ima tri ali še več serc. Pa vendar je znanost treh jezikov v tadajnih časih znamenita bila, in sicer za to, ker se naši predniki niso toliko z jezikoslovstvom pečali, temveč razgovarjali so se s ptujci navadno s pomočjo tomačitelja.

Mitridat pa, glasoviti kralj pontski in bitinijanski, ktereja je Pompej nadvladal, znal je govoriti vseh 22 jezikov, ktere so prebivavci njegove deržave govorili; ni se tedaj s svojimi podložniki nikdar s pomočjo tomačitelja razgovarjal, ampak v katerem jeziku ga je kdo nagovoril, v tistem mu je odgovarjal, pa tako gladko, kakor da bi bil sin njegovega naroda.

Tudi mi Jugoslovani se moremo sponašati z možem, ki po vsej pravici zasluđuje, da ga v versto Mezzofantov vredimo. Ta naš slavni mož je: Otac Marian Šunjić, škof Bosanski, ki je v Zagrebu modroslovje doversil, in se že kakor mlad dijak posebno v jezikoslovnih znanostih med vsemi svojimi tovarši odlikoval. Pozneje je bil celih osem let v Rimu pri kardinalu Mezzofantu, ter se je tam vsih iztočenih jezikov naučil. — Kdor se pa hoče njegove učenosti popolnoma prepričati, naj si priskerbi knjigo, ki jo je izdal gledé na vse jezike zapadne in iztočne pod naslovom: „De ratione depingendi rite quaslibet voces articulatas seu de vera orthographia cum necessariis elementis alphabeti universalis. Auctore Mariano Šunjić O. S. F. P. B. A. Viennae, typis congregationis P. P. Mechitaristarum 1853.“

V Zagrebu.

A. K. Cestnikov.

Kratkočasno berilo.

Mačoha in pastorka.

Bil je neki udovec, ki je imel dvoje otrok, sina in hčer. Oženi se na novo in z ženo priženi tudi hčer. Ta žena je svoje dete čez vse rada imela, primožena otroka pa je sovrážila in mučila, kakor je mogla. Nazadnje reče možu: „Poslušaj me, mož, jez tvojih otrok ne morem več gledati, spravi ju od hiše, če ne, ne bova več kruha skupej jedla.“ Mož jo tolaži in miri: „Ne terjaj tega, žena! Kar hočem z njima?“ „Kamor koli hočeš,“ odgovori žena. „Pelji ju v planino, pa ju tam pusti, delata naj kar hočeta.“

Nazadnje vendar pregovori moža; reče ji, da bo jutro v planino odpeljal otroka in ju tam pustil. Vse to pa je slišala njegova hči in jokaje pové bratu, ki je bil mlajši od nje: „Ljubi brat! jutro naju hočejo oče v planino peljati in tam pustiti; pa veš kaj storiva? Napolniva čepe s pepélom in na poti bova gredé za sabo po malem potrésala; kadar zmanjka meni, boš počel ti; tako bova potlej iz planine lahko našla pot do doma.“

Zjutraj se siroti doli splazite in napolnite čepe s pepélom; potem ju oče pokliče in oba gresta z njim. Gredé tako po dolgem potu sta za sabo posipala po malem pepéla. Ko ju oče pripelje v sredo gojzda, jima reče: Posedita tu nekoliko; jez bom berž tukaj.“ Otroka se vsedeta, oče pa se ukrade od nju in gré domú.

Ko otroka en čas čakata, začne ju glad nadlegovati, bliža se tudi noč; tedaj se ona vrneta domú, gredé po poti s pepélom potreseni. Pridši do hiše, ne gresta precej notri, temuč se stisneta k steni pod okno in poslušata, kaj se v hiši dela in govori.

Mož in žena sta bila ravno pri večerji. Žena pravi po večerji: „Da bi bila naša dva otroka tukaj, dali bi jima te le skorje za večerjo.“

Pri tej priči otroka vikneta skoz okno: „Glejte, tukaj sva, mamica,“ in hitro skočita v hišo. Ko ju prašajo, kako sta došla nazaj, sin pové po pravici, da sta si pot s pepélom potresala in tako došla.

Ko se otroka po večerji spat vležeta, žena zopet začne naganjati moža, da naj ju jutro berž odpelje od hiše. — Reče mu, da jima hoče pepél skriti. Otroka tudi to slišita in ko zjutraj vstaneta in pepéla ne najdeta, si čepe napolnita z mekinjami, in ko ju oče v planino pelje, po poti mekinje trosita. Oče, dalječ v gojzd ž njima pridši naloži germado in zakuri, uzame bučo in se dela, kakor bi hotel po vode iti. Reče jima, da naj sedita tukaj, ker se bo kmalo vernil. Tako se jima ukrade in gré domú, otroka pa sama ostaneta v gojzdu.

Dolgo sta tū sedela in čakala očeta; ker pa vidita, da ga le ni in ker se mračiti začne, se napravita proti domu. Gredoča tako nekoliko časa po mekinah, naenkrat opazita, da mekinj več ni; pojedle so jih neke živali. Otroka to viditi začneta jokati in se vrneta k ognju. Zdaj od nekod pridejo neki Judje in ko zagledajo ogenj, stopijo k otrokoma in ju prašajo, kaj tukaj delata in če imata še koga pri sebi.

Otroka jim povesta vse kako in kaj in judje jima svetujejo, da naj gresta ž njimi, kjer se jima bo dobro godilo. Otrokoma je to po volji in gresta z judi. Ti ju peljejo v svojo hišo. Doma judje niso imeli družega, kakor samo mater; pridši tedaj domú, zaprejo fanta in mu dajo živeža, da se redí, deklico pa izročé materi, da ji streže in služi.

Ko se je fantič že dobro obredil, se nekega dne judje napravljajo na neko delo in od doma gredé ukažejo materi, da jim fanta speče, da ga bodo pojedli, ko domú pridejo. Deklica več časa tukaj bivši se je že naučila nekaj judovskega jezika in je razumela, kar so judje materi zapovedali. Gré tedaj k bratu in mu reče: „Slišiš! ko so danes judje nekam šli, so zapovedali materi, da naj te speče; pa midva glejva, da babo v peč potisneva.“ (Kon. sl.)

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Milana. 25. jun. * Z veseljem Vam morem povedati, da se je Vaše svilodno seme prav dobro pri nas obneslo. Gosp. Don Aurelio B. je sam domá redil červice in ni semena dal kolonom (kmetom), kakor je tukaj navada. Červeci iz krajnskega semena so bili zdravejši in čilejši kakor iz družega semena; le čudno je bilo to, da nekteri kokoni (mešički) so bili čisto beli, nekteri blede-rumenkasti, nekteri rumeni kakor žveplo, nekteri pisani, — vsi pa prav čvrsti in terdi, z eno besedo: prav dobri. Gosp. Don Aurelio je tedaj precej zadovoljen s svojim pridelkom; le malo drugih jih je pa dobro opravilo; sila velika množica červic se je do četrtega levenja še dobro sponasala, al potem se niso več zbudili ali so bolehnili bili in se niso zapredli, in vseh trud je bil zastonj, vsa klaja zaveržena, ker druge-

*) Po prijaznosti gosp. predsednika naše kmetijske družbe Fid. Terpine-a smo prejeli pričujoči dopis iz Milana, iz katerega smo povzeli nekoliko verstic, da naši svilorejci zvéjo kako obratano je seme naših svilodov (židnih červic) sedaj na Laškem, ko večji del njih domače pa tudi drugo ptuje seme ni zdravih červic obrodilo. Gosp. Terpine so namreč letos spomladi poslali 4 lote ljubljanskega svilodnega semena, ki ga je naš pridni svilorejec Dr. Orel pridelal, nekemu prijatelju v Milan za poskušnjo; kako dobro se je obneslo, nam poterjuje pričujoče pismo.

ga ni kazalo kakor vse zavreči. — Za prihodnje leto se bomo tedaj spet po seme na Krajsko obrnili. — Ceno semen so v Gorici, v Furlaniji in Parmi po 12 dvajsetic za unčo naredili. Čuda dragi pa so letos kokoni: po 8 dvajsetic in še čez je funt (28 unč)!

Iz Buj v Istri 26. jun. V. F. — Pred enim mescom sem dal častitim bravcom „Novič“ na znanje, da pri nas svilni červeci dobro letino obečajo, in res, hvala Bogu, prav dobro se ponasajo. Ker so skor vsako leto pri nas vsi zdravi ostali in ker je naša svila tudi prav lepa, je letos iz Taljanskega mnogo kupcov po seme prišlo. V Bujah sta 2 kupca iz Milana kupila 10 centov, 5 iz Verone jih je kupilo 20 centov, 3 iz Brešije 10 centov, 2 iz Kremone 15 centov. Cena živih kokonov je 1 fl. 55 kr. do 2 fl. 10 kr. — Tudi v Koper je prišlo veliko kupcov za seme svilnih červic iz Lombardije in Beneškega; funt kokonov za prejo plačujejo po 1 fl. 30 kr. do 1 fl. 50 kr., za seme po 2 fl. 40 kr. do 2 fl. 45 kr. — Na noge tedaj Istrijani, Krajnci in Štajarci! kupčija svile se čedalje bolj odpira, in, kakor se vidi, Lahi tudi našo svilo zeló obrajtajo, ker jo tako drago plačujejo, da še nikoli tako *).

Iz Zgonika na Krasu. 28. rož. M. M. — Letina pri nas lepo kaže; žito, krompir, sirek, turšica: vse nam je, hvala Bogu, po volji; posebno pa vinska terta nam bogato bendimo obeta, ker je zdrava in polna; le sená bomo malo malo nakusili. **) Svile ali po naše galete se je še precej pridelalo, sploh moramo reči, da tri dele dobre letine, in sicer prav lepo, ktere se zdaj večidel po 2 gold. funt lahko prodaja, ker jo kupci, menda tudi iz Taljanskega sami po hišah gledat in kupavat hodijo. Bog jim daj vsako leto tako dobro misel, ker drugače menda bi ne bila te cene dosegla. Da bi pač tudi k nam Krašovcem prišel kak tak dober kupec, ker drugače smo jo prisiljeni dajati navadnim kupcem, kateri prav judovsko ceno ponujajo in so tako že večkrat marsikterega ostrašili, da ni hotel več ravnati galete. Letos pa vsi tožijo, zakaj je niso več ravnali. Ljube „Novice“, vé ste si že veliko tudi za nauk v reji židnih červic prizadele; letos zlasti pa skušnja lepo poterjuje resnico Vaših besed, ker se dokaj lepih dnarjev v kratkem času za svilo skupi za velike potrebe zlasti pri nas na revnem Krasu.

Iz Idrije 21. rožn. S. — „Novice“ so v 52. listu naznanile, da so v Idrii „Županovo Micko“ za pogorelce v Laščah igrali. Že precej let je preteklo, kar nisem priložnosti imel kake slovenske igre viditi. Radi mi tedaj bote verjeli, da sem težko težko nedelje dočakoval, pa še težje večera, ko so se mi imele serčne želje dopolniti. Pridel večer, in vesel hitim v gledišče, ktero je sicer majhno, pa za Idrijsko mestice dovelj veliko. Veselo se je naključilo, da so nas Njih eksc. naš občespoštovani gošp. deželni poglavar s svojo nazočnostjo počastili, ki so novo cesto pregledaje v Idrijo prišli. V gledišče pridši so jih slovesno z muziko sprejeli. Potem se zagrinjalo vzdigne in pred nami stojita Jaka župan in Micka, njegova hči. Micko, je igrala gospodična A. K. in sicer tako dobro, da si bolje nismo mogli želeti. Bila je nališpana kakor se županovi hčeri spodobi, in se vèdla v vsem kaj ljubeznjivo. Jaka, župan, je bil gospod J. S., ki je tudi dobro igral; da se mu je včasih kaka beseda spodtaknila, mu nihče za zlo ne bo vzel, ker na gledišče stopiti, ni kaka kaj bodi reč. Anže, Mickini ženin, (gosp. F. J.) se je možko obnašal in prav dopadel. Tulpenheim, žlahni (gosp. F. Z.) je svojo nalogo tako izverstno izpeljal, da lahko rečemo, da je marsikterega izurjenega igravca prekosil. Pohvaliti moramo tudi gospo M. P., ktera je Sternfeldovko, mlado bogato vdovo dobro igrala; škoda le, da je pogostoma ženski za možki spol

*) Ta dopis se popolnoma ujema s tem, katerega današnje „Novice“ razglašajo iz Milana. Vred.

**) Vrednik „Novice“ je potovaje pretekli teden po Gorenskem tudi tū povsod tožiti slišal, da bo malo merve. Vred.

Ludevika Filipa, kralja francoskega (dar od gosp. kustosa Jelovškega) in pa lastnoročno pismo maršala Radec-kiga, v katerem se za poslani novi obris ljublj. mesta gosp. Blazniku zahvaluje.

Potem je gosp. prof. Melzer bral pismo gosp. K. Hueber-ja, fajmoštra v Stari Oselci, v katerem svetuje, naj bi se v Ljubljani napravila zbirka malanih podob slavnih Krajncov. Taka zbirka bi jako krepčala zavest naših rojakov, pa bi kazala svetu tudi, da majhna deželica se ponašati more z lepim številom glasovitih mož. Gosp. fajmošter Hueber je temu nasvetu priložil tudi donesek v dnarjih in tako z besedo in v djani razodel, da mu je v resnici mar za tako napravo, ktera bi se počasi ustanoviti mogla, ako bi družbeniki vsako leto toliko dnarja donasali, da bi se mogle po 2 ali 3 podobe malati dati. Podpisani tajnik bode z veseljem prejemal darove v ta namen, in če se bode nabralo dovolj doneskov, se utegne osnovati taka zbirka.

Gimnazijalni vodja gosp. Nečásek je mnogo zanimivega povedal o zgodovini ljubljanske gimnazije, ktera razpada v 3 razdelke: prvi razdelek obsega 14 let in sega od leta 1582 do 1595 in popisuje stan latinskih šol v Ljubljani pred Jezuiti ter se more „protestantska dôba“ imenovati; — drugi razdelek zapopada čase Jezuitov, obsega 177 let in sega od 1596 do 1773; — tretji razdelek sega od leta 1773 do današnjega časa. Iz mnovega, kar je gosp. vodja povedal od starih šolskih reči, povzamemo šaljive novice, da leta 1608 so učencem, kateri so bili zadnji v šolah, dajali še posebne priimke, na priliko: Leonardus Confusius (Lenard Zmedenec), Mandarinus Landstreichensis (Mandarin Vlačugar), Gabriel Rusticutius Grobianensis (Gabriel Kmetavs Zarobljenec), Antonius Nihilaufmerkius (Anton Stresenec), Liber Baro a Faulenthal (baron Lenúh) itd. Leta 1609 so bili zastavice očitno na šolskih vratih nabite; kdor učencov je zastavico uganil, je prejel dragoceno darilo. Leta 1636 so bile perjohe ljubljanskih učencov v Gradcu natisnjene; bilo je tisto leto 544 učencov.

Gosp. prof. Metelko je, nanašaje se na Kopitarjev spis v „Kleinere Schriften“ str. 174 itd., govoril o važnosti národnih, rodovinskih in krajnih imen za zgodovino in jezikoslovje. Omenil je med drugim, kako napačno so nekatere imena vasí, mest itd. v nemški jezik predstavljene in tako popačene v stare pisma vzete. Na priliko: Sinja gorica (vas poleg Verhnike) se imenuje „Schweimbüchel“, ker „sinja“ blau se je popačila v svinja „Schwein“. — Ježca se imenuje Igelsdorf, čeravno ime vasí izvira od ježa (Wasserwehre), ne pa od jež (Igel), — Mirna peč od mirna „Ruine“, tedaj napačno Hönigstein! itd. Med drugim je posnel gosp. Metelko iz gori omenjenih bukev *) tudi to, kar Kopitar od Leibnitz-a in Lessing-a pravi, da ta dva pervaka nemških učenih mož imata slovanske imeni, kar so celó nemški jezikoslovci spoznali: uni od „Lipnica“ (na Štajarskem je tudi „Leibnitzer-Feld“), v soglasji z nemškimi imeni „Lind, Linde, Lindenau, Lindner, Lindemann, von Lindendorf“, — ta od les (Holz, Wald) ali od leša (Haselstaude) z ravno tisto slovensko končnico nik, ktero nemške ušesa pri slovanskih imenih vedno za ing jemljejo. Če je tedaj res, kar Humboldt o svojem bistrournem oznanilu pravi, v katerem knjigo v biskajskem jeziku napoveduje, da po rodu se zeló ravnajo prvotne dušne zmožnosti človeka, kako izverstnega duha mora slovanski narod biti, iz kterega sta se rodila Leibnitz in Lessing!“

Še so bili trije predmeti za današnji zbor napovedani, namreč od gosp. dr. H. Costa, gosp. prof. Terstenjaka in moj, pa ker je že prepozno bilo, so bili odloženi za prihodnji zbor.

Dr. E. H. Costa.

*) Pri ti priliki še enkrat priporočimo to Miklošičevo knjigo vsem, katerim je mar za Kopitarjeve dela in za slovstvo slovansko; knjiga je polna živega zlata in srebra. Vred.

Kratkočasno berilo.

Mačoha in pastorka.

(Konec.)

Popoldne baba zakuri peč in pripelje fantiča, da bi ga noter porinila; reče mu, da naj se vsede na lopato. Na to reče deklica: „Mati, on je še mlad in slab, in ne vé, kako se to storiti mora; sedite najpopred vi, da on vidi.“ Baba je berž pripravljena in sede na lopato; ona dva pa jo zgrabita in v peč porineta, da se peče.

Potem otroka pobegneta iz hiše in tečeta dalej. Prideta do neke vode. Tukaj je bil most. Berž skočita čez-nj in na uni strani se skrijeta v gojzd. Ko judje zvečer domú pridejo, kličejo mater, naj jim prinese jést, pa v hiši ni nikjer nobenega, le pečenka jim udari v nos. Ko pečenko iz peči izlečejo, spoznajo svojo mater, in se hitro odpravijo otroka lovit. Ko pridejo do tiste vode, se vlije ploha z oblakov in voda odnese most; ne morejo tedaj čez in se vernejo domú.

Otroka pa sta tavalá semtertje po gojzdu in naposled prideta do nekega studenca; pri temu studencu najdeta ženo in jo nagovorita: „Pomagaj Bog!“ Napijeta se vode in se vsedeta, da se opočijeta. Zdaj reče žena deklici: „Hčerka, čaj, da ti glavo položim v naročje, da mi enmalo poiščeš.“ Deklica odgovori: „Le, mati!“ Tako žena položi glavo deklici v naročje, pa jo praša, od kod sta oba. Jokaje ji deklica pové vse, kaj in kako, in nazadnje ji reče: „Mati, kako vam vendar glava lepo diši!“ Zdaj žena vstane, pogleda jokajočo deklico in ji reče: „Kodar hodila, bodi srečna; kadar jokala, biser bi ti padel iz oči namesto solz, in kadar govorila, roža bi ti zlata iz ust izrastla.“ Potem žena otrokama pové, kod bota prišla na pravo pot; ona dva odideta, žena pa ostane pri studencu. Otroka najdeta pravo pot in gresta domú.

Ko deklica zagleda mačoha in očeta, začne jokati; mačoha viditi, da ji mesto solz biseri iz oči padajo, razpne roke in jo začne objemati in poljubovati rekoč: „Blagor mi, da si došla! Pa kje si tako dolgo bila?“ Deklica zdaj začne govoriti, al glej! iz ust ji priraste zlata roža. Zdaj se mačoha še bolj začudi in jo vpraša: „Pa kje si dobila tak blagoslov? Deklica ji pové, kako je v gojzdu tukaj in tukaj našla pri studencu ženo, ktera jo je blagoslovila. Mačoha vpraša: „Ali je ta žena še tam, da tudi jez pošljem svojo hčer k njej, da jo obdaruje tako obilo.“ Deklica ji reče, da je žena ostala še tam. Zdaj začne mačoha prigovarjati svoji hčeri, naj gré tje, — ona pa se ustavlja in noče; nazadnje jo mati vendar izprosi in hči gré k ženi pri studencu.

Pridši k studencu, mesto da bi jo nagovorila „Pomagaj Bog!“ ne reče nič, temuč sama pri sebi, misli: „Glej tukaj tisto baburo, ubil jo Bog!“ Potem se napije vode in se vsede k studencu, kakor so ji veleli. Žena koj stopi k njej in ji reče: „Čaj, da ti položim glavo v naročje, da mi enmalo poiščeš.“ Ona ji odgovori: „No le! Bog vé, kakšno bučo imaš;“ sedaj začne jokati in tožiti: „Gotovo bi ne bila prišla sem, če bi me ne bila moja mati zapodila.“ Žena jo pogleda in ji reče: „Naj ti kervave solze iz oči leté, kadar boš jokala in kadar govoriš, naj se ti jezik zavéra in jec-ljaj, da te ljudje ne bodo mogli poslušati.“ Potem se dekle verne domú k svoji materi. Mati jo že čaka in razpne roke pred njo, — al kadar hči začne govoriti, se ji jezik mede in jec-lja, da se mati prestraši, kaj da ji je. Zdaj dekle začne jokati in tožiti: „Vi ste mi krivi“ — pa glej! kervave ji solze tekó po obrazu. —

V tem času glas od uboge deklice pastorka pride do cara, car pošlje po njo in jo vzame za ženo svojega sina; ona pa vzame s sabo tudi svojega brata in živela sta prav srečno.

Druga deklica pa s svojo materjo in očetom ostane v revščini.

Ivan.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Od sv. Trojice pri Rogatcu na Štaj. 4. julija. — Pri nas vinska terta prav lepo kaže; ako nas Bog uime